energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.		Asiakirjan päivämäärä on:	09.02.2026
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.		Dokumentet är daterat:	09.02.2026
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.		The document is dated:	09.02.2026

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Maiju Seppälä
Pvm / Datum / Date: 09.02.2026

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi
Pvm / Datum / Date: 09.02.2026

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) The signed document follows on the next page >

Eduskunnan talousvaliokunta

Energiaviraston lausunto koskien valtioneuvoston selontekoa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa (VNS 9/2025)

Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Energiavirasto edistää päästöjen vähentämistä uusiutuvan energian, energiatehokkuuden sekä päästökauppaviranomaisena toimimisen kautta sekä valvoo ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden sekä verkkojen toimintaa.

Erityisesti energiatehokkuuden edistämisen toimenpidekeinot kuten yritysten ja kuntien energiatehokkuussopimukset, katselmukset sekä kuluttajien energianeuvonta että alueellinen energianeuvonta edesauttavat päästöjen vähentämisessä taakanjakosektorilla. Energiavirasto pitää hyvänä, että edellä mainitut keinot on huomioitu keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma KAISU:ssa.

Energiatehokkuussopimukset, ekosuunnittelu ja rakennusten energiatehokkuutta parantavat säädökset ovat merkittävimmät keinot saavuttaa energiansäästöä Suomessa. Vuonna 2023 energiankulutus olisi ollut 20 % korkeampi ilman näitä ohjauskeinoja.

Energiavirasto pitää tärkeänä, että suunnitelmassa esiin nostettuihin resursseihin energiatehokkuussopimusten hallinnointiin, seurantaan ja raportointiin lisätään energiatehokkuuteen osoitettua rahoitusta 1 milj. euroa/vuosi. Lisäksi tulee varmistaa yrityksille ja julkisille toimijoille riittävät kannustimet sopimukseen liittymiselle, sekä energiansäästöön ja energiatehokkuuden edistämiseen.

Energiavirasto korostaa, että julkisen alan sopimuksen kattavuustavoitteiden saavuttamisen lisäksi on tärkeää, että uudella sopimuskaudella kunnat tekevät riittävästi energiatehokkuustoimenpiteitä ja ottavat käyttöön riittävän määrän peruspparannuspasseja. Energiavirasto pitää tärkeänä, että tekemiseen luodaan riittävät kannustimet. Sopimuksissa mukana oleville toimijoille ei ole tällä hetkellä tarjolla merkittäviä taloudellisia kannusteita. Lisäksi julkiselle sektorille asetetut säästötavoitteet ovat jatkossa aiempaa suurempia, mikä tarkoittaa lisäponnistuksia myös energiatehokkuussopimuksissa mukana oleville toimijoille.

Liittyen alueelliseen energianeuvontaan sekä energianeuvontaan on tärkeää tunnistaa, että sekä energiatehokkuusdirektiivi että rakennusten energiatehokkuusdirektiivi velvoittavat neuvontatoimiin sekä keskitettyjen asiointipisteiden (One-Stop-Shops) perustamiseen Suomessa. On tärkeää turvata resurssit tähän toimintaan.

Luvussa 6.2.1 liittyen liikenteen sektorikohtaisissa toimissa on nostettu esiin Energiavirastossa vuodesta 2018 asti hallinnoitu julkisen jakeluinfratuki. Energiavirasto jakaa suunnitelmassa esitetyn näkemyksen siitä, että raskaan kaluston jakeluinfran rakentamisen tuelle on edelleen vahva tarve. Energiavirasto toteaa, että kilpailutukseen perustuva liikenteen infrastruktuurituki on ollut hallinnollisesti kevyt ja kustannustehokas tapa edistää liikenteen julkisten lataus- ja tankkausasemien tukemista. Vuosina 2024 ja 2025 järjestettyjen raskaan liikenteen tarjouskilpailujen voittajahankkeet eivät sellaisenaan täyttäisi vielä AFIR-tavoitteita ja tukiohjelman luonteen vuoksi voittaneista hankkeista toteutuu todennäköisesti korkeintaan

puolet. Hankkeiden suunnittelun ja toteuttamisen kestäessä raskaan liikenteen asemien osalta useita vuosia, tulisi kilpailuja järjestää säännöllisesti riittävän kattavuuden saavuttamiseksi ja mahdollisten toteutumatta jäävien hankkeiden korvaamiseksi. Siten Energiavirasto arvioi, että AFIR-tavoitteiden saavuttaminen asetuksen määräajassa edellyttää uutta arviomäärärahaa

Suunnitelmassa on edellä mainittujen toimien lisäksi nostettu esiin myös muita Energiaviraston hallinnoimia toimia kuten biopolttoöljyn jakeluvelvoite, tieliikennepolttoaineiden jakeluvelvoitteen joustomekanismi, polttoaineen jakelun päästökauppa sekä muutokset yleiseen päästökauppajärjestelmään. Energiavirasto korostaa, että kyseisiä tehtäviä on osoitettu Energiavirastolle tai olemassa olevia on laajennettu ilman lisämäärärahoja ja samaan aikaan viraston määrärahoihin on kohdistettu huomattavia leikkauksia. Suunnitelmaa eteenpäin vietäessä viraston kyky toimeenpanna ja valvoa lakisääteisiä tehtäviään tulee vaarantumaan mikäli toimeenpano johtaa yhä uusiin lakisääteisiin tehtäviin ilman niihin valtion talousarviosta osoitettuja lisämäärärahoja.